

כתביו הפובליציסטיים של יוסף קלוזנר, תרצ"ז-תשי"ט (עם השלמות)

רשימה ביבליוגרפית זו מהווה המשך לביבליוגרפיה שפרסמו ב. שוחטמן וב. אליצדק בספר קלוזנר, שיצא לאור בתל אביב בהוצאת ועד היובל בהשתתפות חברת "אמנות" בשנת תרצ"ז (עמ' 465-528), וכן לרשימה הביבליוגרפית שפרסם כותב טורים אלה ברבעון לביבליוגרפיה של בית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי בירושלים – "קרית ספר", כרך מ"א, תשכ"ו (עמ' 107-116). בעוד שהרשימה הביבליוגרפית שלי שנתפרסמה ב"קרית ספר" כללה בעיקר את פרסומי המדעיים של פרופ' קלוזנר משנת תרצ"ז (שנת הופעת הביבליוגרפיה של שוחטמן ואליצדק) ועד שנת תשי"ט, מקיפה רשימה זו בעיקר את פרסומי הפובליציסטיים של פרופ' קלוזנר בין השנים תרצ"ז-תשי"ט.

ברשימתי זו יש רק שני יוצאים מן הכלל: אחד הוא – ציון מאמרו של פרופ' קלוזנר שנדפס בגיליון ג' של "המצודה" בשנת תרצ"ב ואשר לא נכלל בביבליוגרפיה של שוחטמן ואליצדק, והשני – ציון מאמרו של פרופ' קלוזנר שנדפס שנית לאחר פטירתו בכתב העת "האומה" (בשנת תש"מ). בשנים תרצ"ז-תשי"ט פרסם פרופ' קלוזנר את מאמריו המדיניים בעיקר בעיתונות של המפלגות הציוניות הימניות, ב"הבוקר" שהשתייך לימין המתון וב"המשקיף" שהשתייך לימין הקיצוני-הרוויזיוניסטי. לאחר הקמת המדינה פרסם את מאמריו בעיקר ב"חרות", שהיה המשך של "המשקיף".

ברוח השקפתו המדינית הטיף פרופ' קלוזנר לפני קום המדינה לציונות לוחמת, שאיננה מסתפקת בהישגים המדיניים של הנהגת היישוב בימים ההם. לאחר הכרזת העצמאות בשנת תש"ח-1948 הטיף פרופ' קלוזנר לאי הסתפקות בהישגים המדיניים של המדינה שהוקמה, וכן הצביע על הליקויים בחיי היישוב ובהנהגתו. לאחר מות הנשיא הראשון, פרופ' חיים וייצמן ז"ל, היה פרופ' קלוזנר מועמד לנשיאות המדינה מול רעו וחברו מתקופת "השלוח" – יצחק בן צבי ז"ל. אולם רצה "הגורל" ויצחק בן צבי נבחר שלוש פעמים לנשיאה של מדינת ישראל. על קלוזנר הפובליציסט אפשר לקרוא בהרחבה בספרים של חיים תורן ויעקב בקר "יוסף קלוזנר, האישי ופעלו" (מסדה, תל אביב, תש"ז).

תרצ"ב (?)

- 1 **בר כוכבא המנוצח**
המצודה, גיליון ג';
נרפס כמו כן ב"המצודה" 1932-1933, ערך: ד"ר ש. הלוי, הדר, תל אביב 1978.
המאמר חתום בשם הכדוי "המתבודד" כתרגום חופשי של שם המשפחה - היושב בתא בודד.

תרצ"ז

- 2 **עונש בלא הטא** (על סגירת עיתון הבקר על ידי שלטונות המנדט)
הבקר, כ' באב.
- 3 **שלושת הימים הגדולים** (זכרונות מימי הקונגרס הראשון)
הארץ, כ"ו באב (תוספת).
- 4 **לאחר שהוטל הגורל** (על תכנית החלוקה)
הבקר, כ"ט באלול.
- 5 **נרפס גם בתוך "מדינה יהודית"**, דפוס "הספר", ירושלים 1938, עמ' 2-11.
לקראת הסכנה הגדולה
דפוס רוהלה, ירושלים.
- 6 **הכרח מניין?**
בתוך: גלעד, ספר הזכרון לשמירה ולהגנה של ביתר והעובדים הלאומיים, קרן תל חי בא"י, תל אביב.

תרצ"ח

- 7 **מכתבו של פרופ' יוסף קלוזנר מיום ט"ז באייר**
ידיעות ארגונים בלתי מפלגתיים, מס. 1 (חוברת סיוון), עמ' 6.
- 8 **על התנועה העברית**
עם וספר, חוברת ניסן.
- 9 **להתחדשות החקירה בישראל** (על מוסמכיה הראשונים של האוניברסיטה העברית)
הדאר, י"ט בשבט.
- 10 **ברכת הפרופ' ד"ר קלוזנר לרשימת הצה"ר**
הירדן, ה' בשבט.
- 11 **ברכת פרופ' ד"ר י. קלוזנר לקונבנט העולמי של הצ"ח חזית הלאום**

- הירדן, כ"ו בשבט.
- 12 הלל זלמופולסקי (אזכרה)
הארץ, י"א בכסלו.
- 13 צלמי בלהות (על חלוקת ארץ ישראל)
הבקר, י"ב בשבט.
- נרפס גם בתוך "מדינה יהודית", דפוס "הספר", ירושלים 1938, עמ' 12-17.
- 14 לאומיות ובינלאומיות
הבקר, י"ד בניסן.
- 15 איש הפעולה והחובה (במלאת שבעים שנה לת. כצנלסון)
הארץ, ב' באייר.
- 16 אוסישקין - איש ירושלים
הבקר, א' באלול.
- 17 צר המקום ליהודי העולם
הבקר, כ"ט באלול.
- 18 דבר שלא בעתו, מכתב לוואי
בתוך: אוריאל הלפרין, עינינו נשואות אל השלטון, ד. שיף, תל אביב תרצ"ח, עמ' 2-1.

תרצ"ט

- 19 בינוס עולמי של "הברית העברית העולמית"
עם וספר, חוברות א'-ב'.
- 20 זאב גלוסקין - בן שמונים (תרי"ט - ט' באלול תרצ"ט)
הד ירושלים, י"ז באלול.
- 21 בוחה של אופוזיציה
הד ירושלים, ה' באב.
- 22 עוד אחד מן "השרידים היחידים" (על יהושע בוכמיל ז"ל)
הארץ, א' בכסלו.
- 23 מי האשמים? (על מצב העם)
הבקר, כ"ח בשבט.
- 24 לאחר שלשים וחמש שנים (ליום פטירתו של הרצל, תרס"ד - כ' בתמוז תרצ"ט)
הבקר, כ' בתמוז.
- 25 הקונגרסים הראשונים והקונגרסים האחרונים
הארץ, ג' באלול.

ת"ש

- 26 בשעת חירום דוקה עם וספר, חוברות א'-ב'.
 27 האוניברסיטה העברית בימי המלחמה הדואר, ל' בשבט.
 28 תפקידי של הסטודנט הלאומי המשקיף, י' בטבת.
 29 מלא חרדה אני! (על מצב העם והציונות) הבקר, כ"ח בטבת.
 30 הרצאת הפרופסור י. קלוזנר על התישבות לאומית המשקיף, י"ב באדר א'.
 31 הרצל - ז'בוטינסקי המשקיף, י"א בניסן.
 32 שינוי כל הערכים המשקיף, כ' בניסן.
 33 הרצל בזמן הזה הארץ, ט' באייר.
 34 מזכרונותי על הרצל הבקר, י' באייר.
 35 מה נתן לנו ז'בוטינסקי המשקיף, י' באלול.
 36 מה שזרענו אני קוצרים (על מצב העם) הארץ, כ"ד באלול.

תש"א

- 37 להסיר לעז (על מאמרו של אורלן, שבו האשים את ת.י. קצנלסון שרדף יהודים בזמן כהונתו כרב מטעם הממשלה, באוריל) העולם, ד' באייר.
 38 חינוך מפורד - אומה מתפוררת המשקיף, י"ד בתשרי.
 39 פגישותי עם ז'בוטינסקי (זכרונות) המשקיף, ד' בחשוון.
 40 מבית לבית ומאיש לאיש (לשאלת הבלטתה של הלשון העברית) הבקר, ד' בטבת.

- 41 **מקיץ שנה אחת** (במלאת שנה לפטירתו של זאב ז'בוטינסקי, ת"ש - ערב ראש חודש אב תש"א)
המשקיף, א' באב.

תש"ב

- 42 **משה קליינמאן - בן שבעים** (מתוך נאום במועצה)
עם וספר, חוברת תמוז.
- 43 **ישראל לעמים** (נאום בכינוס הסופרים)
הבקר, ב' באב.
- 44 **אילו היה ז'בוטינסקי חי כיום**
המשקיף, כ"ט בתמוז.
- 45 **ישראל ועמים** (על שואת אירופה)
העולם, ב', ט' באב.
- 46 **היסוד הבלתי-חולף בפעולתו של ז'בוטינסקי**
המשקיף, י' באב.
- 47 **פגישותי עם ד"ר חזנוביץ, מוסד הספרייה הלאומית**
הבקר, י"ז באב.
- 48 **ברכת הפרופ' קלוזנר לגליון היובל של "המשקיף"**
המשקיף, א' באלול.

תש"ג

- 49 **על עברית סמבטיונית** (מכתב)
סמבטיון, עמ' כ"ו.
- 50 **גדולה הסבנה - ואין שם על לב**
עם וספר, חוברת תמוז.
- 51 **על שושנה פריסיץ** (במלאת לה 50 שנה)
הדואר, ט"ו באייר (נרפס גם כ"הארץ).
- 52 **אוסישקין הלוחם ואוסישקין איש המעשה** (במלאת שנה לפטירתו, י"ב בתשרי תש"ב - תש"ג)
הארץ, י"א בתשרי (22.9.1942).
- 53 **אוסישקין האדם והעסקן הלאומי**
הבקר, י"ב בתשרי.

- 54 שרה אהרנסון - הגבורה הלאומית (במלאת 25 שנה למיתת הגבורה שלה)
המשקיף, כ"א בתשרי.
- 55 דתירת, לאומיות ואלימות
הארץ, ה' בחשוון (16.10.1942).
- 56 שושנה פרסיין - העסקנית בתרבות (במלאת לה חמישים שנה)
הארץ, ז' בכסלו (16.11.1942).
- 57 זוהי קרן לאומית (על "קרן תל-חי")
המשקיף, כ"ה בכסלו.
- 58 לאחר עשרים שנה (על בעיות השעה)
הבקר, ג' בטבת.
- 59 נורדאו הנואם
המשקיף, ט' בשבט.
- 60 המאמר נרפס שנית בעיתון חרות, ז' בשבט תשי"ג.
מתוך שכתבה (על מאמרו של רוור "ליבריה ארץ השחורים המשוחררים")
הארץ, ט"ו בשבט (20.1.1943).
- 61 חזיה בלתי נשכחת (מזכרונותי על לילי רוזנטל)
הבקר, י"ב באדר ב'.
- 62 צריך שבנינו יהיו ברזל
המשקיף, י"ב באדר ב'.
- 63 ציונות קטנה אינה ציונות כלל
המשקיף, י"ד בניסן.
- 64 אל תעסקו בקטנות (דברים שנאמרו אל ציבור המוסמכים במסיבת היוכל
באוניברסיטה העברית, כ"ה באייר)
המשקיף, ה' בסיוון.
- 65 הספרות העברית לפני 50 שנה (דברים שנאמרו אל ציבור המוסמכים במסיבת
היוכל באוניברסיטה העברית, כ"ה באייר)
העולם, כ"א בסיוון.
- 66 מהפכה מחר - בלום אנו מוכנים לקראתה? מאזנים, כרך י"ח, עמ' 71-67.
המאמר נרפס שנית בעיתון המשקיף, ג' בתמוז תש"ד.

תש"ד

67 על שלוש שאלות
עם וספר, חוברת אלול.

- 68 יוסף קלוזנר אל אחד העם (מכתבים)
העולם, ח' באב.
- 69 יהודים יבואו, מוכרחים לבוא (על קליטת העלייה)
הבקר, כ"א בתשרי.
- 70 ברכה לבית"רים
המשקיף, י"א בטבת.
- 71 ד"ר יוסף מזחליבר ז"ל
הבקר, ד' באדר.
- 72 מואיש לתקוה (על בעיות השעה)
הבקר, י"ד בניסן.
- 73 באין אלהים (הרהורים לימים הנוראים)
הבקר, כ"ט באלול.

תש"ה

- 74 ציר הקונגרס הראשון
בתור: עסקן למופת, ספר היובל לכבוד ר' יהושע העשל פרבשטיין, דפוס "הספר",
תל אביב, עמ' י"א-י"ד.
- 75 תורה מירושלים (עשרים שנה למכון למדעי היהדות של האוניברסיטה העברית)
הדואר, כ' בטבת.
- 76 אוסישקין הלוחם וגואל העמקים
העולם, כ"ה בתשרי.
- 77 ד"ר וייצמן בתקופת פעולתו הראשונה (כמלאת לו שבעים שנה)
העולם, י"ד בכסלו.
נרפס גם ב"הדואר", ג' באדר תש"ה.
- 78 עשרים שנה למכון למדעי היהדות באוניברסיטה העברית
(הנוכח תרפ"ה-התש"ה)
הבקר, כ"ב בכסלו.
- 79 תנועת שחרור ותנועת תחיה
המשקיף, י"ג בטבת.
- נרפס גם ב"הבקר", ה' בשבט תש"ה.
- 80 הוא זרע ברומעה (עשר שנים לפטירת הרב נתן מיליוקובסקי ז"ל)
המשקיף, י' באדר.
- 81 כוחו של חלש (על בעיות הזמן)
הבקר, י"ג בניסן.

- 82 תפסת מועט - לא תפסת כלום! (על המתנגדים לדרישת מדינה יהודית
"לאתר")
המשקיף, י"ד בניסן.
- 83 הבשרת הגולה לקראת ארץ ישראל
המשקיף, ט"ו באייר.
- 84 צפורה ז"ל (שלושים לפטירתה של צפורה קלוזנר)
המשקיף, י"ח בתמוז.
- 85 וואלירז - שופט צדק
המשקיף, כ"ב באלול.
- 86 בדרכים הישנות (על מדיניות ההסתדרות הציונית)
הבקר, כ"ט באלול.

תש"ו

- 87 לקראת הקונגרס של "הברית העברית העולמית"
עם וספר, חוברת אלול.
- 88 האוניברסיטה העברית בירושלים
הגלגל, כרך ד', חוברת 7, עמ' 6-7.
- 89 הבשרת הגולה לקראת ארץ ישראל
דרום, שנה ט', חוברת ד' (ק).
- 90 מוסד היסטורי שנתחדש (על קרן היסוד)
הבקר, ד' בשבט.
- 91 אם לא עכשו - אימת? (בעד השתתפות ההסתדרות הציונית החדשה בקונגרס
הציוני)
המשקיף, ט"ז בשבט.
- 92 המאורע - "מדינת היהודים"
הבקר, י"ד באדר.
- 93 חלוקת הארץ - גלות לעתיד
הבקר, י"ד בניסן.
- 94 העולם בלא עישרת הדברות
הבקר, ה' בסיוון.
- 95 לאחר שש שנים (על ז'בוטינסקי)
המשקיף, כ"ז בתמוז.
- 96 שנה רעה, אבל שנה גדולה
המשקיף, כ"ט באלול.

- 97 מוצאה של הצעת החלוקה
הבקר, כ"ט באלול.
- 98 אנגליה הכריזה על חירות עבר הירדן (מאמר ראשון)
בתוך: עבר הירדן היהודי (ילקוט), הוצאת ההנהלה הראשית של קרן תל-חי, ירושלים,
עמ' 76-72.
- המאמר נרפס לראשונה בשם "אנגליה הכריזה את חירות עבר הירדן", ב"על המשמר",
גיליון ל"ו-ל"ז, י' בתמוז תרפ"ג (ראה בעיול 502 בביבליוגרפיה של שוחטמן
ואליצדק).
- 99 אנגליה הכריזה על גזילת עבר הירדן (מאמר שני)
בתוך: עבר הירדן היהודי (ילקוט), הוצאת ההנהלה הראשית של קרן תל-חי, ירושלים,
עמ' 80-76.

תש"ז

- 100 ביקורים במשכנות מודע ואמנות
דרום, חוברת טבת.
- 101 מוצאה של הצעת החלוקה
דרום, שנה ט', חוברת י"ב (ק"ה).
- 102 "הימני הקיצוני" (על אבא אחימאיר)
המשקיף, ז' בחשוון.
- 103 רמת גן - עיר שלושית הפלאים
המשקיף, ד' בטבת.
- 104 המעוז היסודית של ה"ריאליסטים" (על דרכה של התנועה הציונית)
הבקר, י"ד בניסן.
- 105 מתרומת הגדה חדשה
המשקיף, י"ד בניסן.
- 106 ד"ר יהודה ל. מאגנס איש המלחמה ואיש האמונה (במלאת לו שבעים שנה,
5 ביולי, 1877-1947)
- הבקר, ט"ז בתמוז.
- 107 לפני חמישים שנה ולאחריהן (ליובלו של הקונגרס הציוני הראשון)
הבקר, א' באלול.
- 108 שורש הרעיה (על מנהיגות היישוב ומדיניותה)
המשקיף, כ"ט באלול.
- 109 היישוב והגולה בשעת ההכרעה
הבקר, כ"ט באלול.

- 110 דרך הנהגת המדינה
בתוך: המדינה העברית, ילקוט וקורות ופרקי מחשבה, הוצאת כתר, תל אביב, עמ' 183-180.

תש"ח

- 111 בהתחדש עם
בתוך: היובל של הקונגרס הציוני הראשון (תרנ"ז-תש"ו, 1897-1947), הנהלת
ההסתדרות הציונית, ירושלים, עמ' 34-36.
נדפס גם ב"ספר הקונגרס", מהדורה שנייה, ירושלים תש"י.
נדפס גם בעיתון חרות, ה' באייר תשט"ו.
112 אכזר ונדיב (במלאת שמונה שנים לפטירתו של זאב ז'בוטינסקי)
המשקיף, א' באב.
113 אשרי הבלתי מרוצים! (על שינוי מצב העם)
המשקיף, כ"ט באלול.
114 מקור הצלחתנו
הבקר, כ"ט באלול.

תש"ט

- 115 הסופר הציוני בה"א הידיעה (אחר מיטתו של משה קלינמן)
העולם, כ"ח בכסלו.
116 מה השיג עם ישראל על ידי מדינת ישראל?
העולם, י"ד בניסן.
117 די"ר יהודה מגנס - בונה האוניברסיטה העברית (נסך-רמעה על קברו הרענן)
המשקיף, ו' בחשוון.
המאמר נדפס שנית ב"הדואר", כ"ד בחשוון תש"ט.
118 ירושלים מחולקת - סבנה לארץ ישראל
חרות, י' בחשוון.
119 די"ר יעקב קלצקין - שולל הגלות
חרות, כ"ד בחשוון.
120 מה חדש ז'בוטינסקי בתורתו של הרצל?
חרות, א' בכסלו.

- 121 האמנם אין סכנה בדברי? (על האידיש במדינת ישראל)
המשקיף, ט"ו בכסלו.
- 122 בית"ר לאחר חצי יובל שנים
המשקיף, כ"ט בכסלו.
- 123 הממציא ואיש החזון (ליובלו ה-75 של נ.ב. חבקין)
הבקר, ב' בניסן.
- 124 חלוגי הצמחונות והאספרנטו בארץ ישראל (ליובלו ה-75 של נ.ב. חבקין)
חרות, ב' בניסן.
- 125 גאולה והתחדשות
חרות, י"ד בניסן.
- 126 יחסו של הרצל לתרבות העברית (לכ' בתמוז תש"ט)
חרות, י"ז בתמוז.
- 127 הרצל בקונגרס הציוני הראשון
הבקר, כ"ב באב.
- 128 הרצל יצר את הציונות מחדש
חרות, כ"ד באב.
- 129 ישראל לאן אתה הולך? (לימי חשבון הנפש)
הבקר, כ"ט באלול.
- 130 מפני מה אין הרגשת אושר במדינת ישראל?
חרות, כ"ט באלול.

תש"י

- 131 היי לאלפי רבבה (ברכה)
בתוך: רמת גן - ממועצה לעיר, הוצאת עיריית רמת גן, עמ' 11-12.
- 132 לפני חזרת אוניברסיטה עברית
בתוך: האוניברסיטה העברית בירושלים, כ"ה שנה, תרפ"ה-תש"י, הוצאת האוניברסיטה
העברית בירושלים, עמ' 41-47.
- 133 מנחם אוטישקין
בתוך: ספר הקונגרס בעריכת ל. יפה, הוצאת הספרים של הסוכנות היהודית לארץ
ישראל, ירושלים, מהדורה שנייה, עמ' 278-284.
- 134 המאמר נדפס שנית בעיתון חרות, י"ד בתשרי תשי"ב.
לקראת הועידה של אגודת הסופרים
- חרות, כ"ד בכסלו.
- 135 ברכה לוועידה של אגודת הסופרים

- דורות, ט"ז בטבת.
 136 המורה העברי במדינת ישראל
 הבקר, י"ג בניסן.
 137 שהרור והתחדשות
 חרות, י"ג בניסן.
 138 לפני היות אוניברסיטה עברית
 הבקר, י"ח באייר.
 139 חגה של התרבות העברית (על האוניברסיטה העברית)
 חרות, י"ח באייר.
 140 דברי קלוזנר בפגישת הועד המכין של הקונגרס העברי העולמי
 חרות, כ"ו בסיוון.
 141 דרכה ויסודותיה של "הברית העברית העולמית" (מתוך הרצאת פתיחה
 ב"קונגרס העברי העולמי", ירושלים, י"ב באב תש"י)
 חרות, כ"א באב.
 142 ממשלתנו לא עמדה בנסיון
 חרות, כ"ט באלול.

תשי"א

- 143 לפני היות המדינה
 עם ומדינה, ה' באייר.
 144 הקונגרס העברי העולמי ולאחריו
 דרום, חוברת ניסן.
 145 מזר דוד בן-גוריון בשעת משבר
 חרות, ט"ז בחשוון.
 146 מכתב ברכה ליסוד האקדמיה העולמית לבית"ר
 חרות, ט' בטבת.
 147 אחד מבני העליה (אחר מיטתו של שמואל גרמאן ז"ל)
 חרות, כ"ו בשבט.
 148 מפני כבודו של תלמיד-חכם (תשובה קצרה למר ב"צ כ"ץ)
 הבקר, י' באדר א'.
 149 ליברו של היום בצנלסון ליום השלושים לפטירתו
 הארץ, ב' באייר (8.5.1951).
 150 מכתב לועד ההגנות למלאת 1900 שנה למעבר השליח פאולוס ליון

- חרות, ב' בתמוז.
 151 התנועה העברית והתנועה הציונית (ציונות בלי עברית – הייתכן?)
 חרות, כ"ב באב.
 152 ב"ימום הנוראים" הללו
 הבקר, כ"ט באלול.

תשי"ב

- 153 לא רק רופא!
 בתוך: לב יהל, נר לנשמת ד"ר י.ל. רוקח, בעריכת נתן אגמון, הסתרדות הרופאים
 בישראל והליגה למלחמה בשחפת, ירושלים, עמ' 25-31.
 154 שבועים שנה של ציונות רוסית-פולנית
 בתוך: צנציפר (רפאלי) אריה, פעמי הגאולה, ספר הציונות הרוסית, נ. טברסקי, תל
 אביב, עמ' 8-9.
 155 שרש הרעקה (על מדיניות הממשלה)
 מסכת, עמ' 60-66.
 156 אגרת הפרופ' ד"ר יוסף קלוזנר למשורר (איגרת אל א. צ. גרינברג)
 סלם, שנה ג', גיליון ט', עמ' 6.
 157 האישיות המרכזית של הדור החולף (במלאת עשור לפטירתו של מ. מ.
 אוסישקין)
 הארץ, י"ב בתשרי (12.10.1951).
 158 החבל מתוח יותר מדי! (לשאלת המשבר המדיני-מוסרי)
 חרות, כ"ב בכסלו.
 159 צמצום העליה וקבוץ גלויות
 הבקר, ב' בניסן.
 160 נשמוזר על ירושת ז'בוטינסקי
 חרות, כ"ט בתמוז.
 161 לקראת השנה החדשה
 חרות, כ"ט באלול.
 162 שינוי חיצוני בלא שינוי פנימי (על המשטר במדינה)
 הבקר, כ"ט באלול.

תשי"ג

- 163 בצוק-העתיים (ליום העצמאות החמישי)
קוממיות, ד' ה' באייר.
- 164 ועד הלשון בשישים שנות פעולתו (לקראת הקמת המוסד העליון ללשון
העברית)
לשוננו לעם, מחזור ד', קונטרס א'.
- 165 העבודה התרבותית ותחילת הציוניות המדינית
דרום, שנה ו', חוברת ב' (ס"ב).
- 166 הראש והראשון לנשיאי המדינה (על וייצמן)
הבקר, כ"ב בחשוון.
- 167 מפניני אמריו (של קלוזנר)
חרות, י"ב באדר.
- 168 פגישותי עם ז'בוטינסקי (זכרונות)
חרות, ט' באייר.
- 169 ד"ר יצחק נרפך - השופט העברי הראשון בארץ
הבקר, ט"ו בסיוון.
- 170 שינוי ערכים
חרות, כ"ט באלול.

תשי"ד

- 171 מיזם העצמאות לחג העצמאות
קוממיות, ד' באייר.
- 172 על רעיון עיקרי אחד חשוב (מתוך הרצאה במועצת הברית העברית העולמית)
דרום, חוברת אב-אלול.
- 173 אחר מותו של אחד מן הציונים הראשונים (על דוד סמילנסקי)
הבקר, כ"ה בכסלו.
- 174 תפקיד הסופר במדינת ישראל
הבקר, י"ט בטבת.
- 175 היוזם של הקרן הקימות והאוניברסיטה העברית (על הרמן שפירא)
הבקר, כ"ו בטבת.
- 176 נדבם קולו של המצפון הציוני (על ז. ז'בוטינסקי)
חרות, כ"ט בתמוז.

- 177 קיצור תולדותי
חרות, כ"ח באב.
- 178 תקריות גבול (מכתב למערכת)
הארץ, כ"א אלול (19.9.1954).
- 179 הטרגדיה של אדם מישראל
הבקר, כ"ט באלול.
- 180 מה הנוער שלנו חסר?
חרות, כ"ט באלול.

תשט"ו

- 181 בין תל אביב לרמת גן
בתוך: ספר רמת גן, עמ' 117-120.
- 182 רמת גן
בתוך: ידיעות עיריית רמת גן, גיליון 40, עמ' 2-4.
- 183 עכריב, אל תרפינה ידיכם! (נאום הנעילה בקונגרס העברי העולמי השני)
עם וספר, חוברת אדר-ניסן.
- 184 לזכרה של יזהנה ז'בוטינסקי (במלאת חמש שנים לפטירתה)
חרות, י"ג בטבת.
- 185 העברית - הקשר המובהק בין ישראל לגולה
הבקר, י"ז באדר.
- 186 עתון לוחם ועתון מחנך (על "חרות")
חרות, ב' בניסן.
- 187 על הקונגרס העברי השני
הדואר, ב' בניסן.
- 188 העליה מאמריקה ומארצות ערב
הבקר, י"ד בניסן.
- 189 המשפט הצבאי בדבר "פלשתינא (א"י)"
חרות, י"ד בניסן.
- 190 לאחר חמש עשרה שנה (על ז'בוטינסקי)
חרות, כ"ט בתמוז.
- 191 האחריות של האדם על מעשיו
הבקר, י"ז באב.
- 192 יובל שנים לקונגרס הציוני השביעי

- הבקר, א' באלול.
 193 העולם מתלכד ועם ישראל מתפורר
 הבקר, כ"ט באלול.
 194 הקונגרס העברי העולמי השני
 חרות, כ"ט באלול.

תשט"ז

- 195 המשבר המזרחי בחיי ישראל
 בתוך: שי לישעיהו, ספר יובל לכבוד ר' ישעיהו וולפסברג, המרכז לתרבות של הפועל
 המזרחי, תל אביב, עמ' 195-199.
 196 לא כך נלחמים באדם כריזי מאגנס! (על מאמרו של אברמסקי)
 חרות, כ"א בתשרי.
 197 עתונאי מאהבה (על יוסף הפטמן)
 הבקר, כ"ד בטבת.
 198 הברידות של מדינת ישראל – מנן היא באה?
 הבקר, ז' בשבט.
 199 לזכרו של דוד רזיאל הי"ד
 חרות, כ"ט באייר.
 200 יש לקיט בפעולה נמרצת לגיור
 מחנים, ערב שבועות, עמ' 116.
 201 לאומיותו של ז'בוטינסקי
 חרות, כ"ז בתמוז.
 202 מה שמפחיד אותי (על מצב המדינה)
 חרות, כ"ט באלול.
 203 לא בכסף בלבד תיגאלו!
 הבקר, כ"ט באלול.

תשי"ז

- 204 בעל מפעל אחד (במלאת עשרים וחמש שנה לפעולתו של ד"ר א. רוזנפלד
 במנהל "הברית העברית העולמית")

- בתוך: השגריר העברי הנודד, ד"ר אלכסנדר רוזנפלד, פרשת חיים ומעש, שמואל זימזון תל אביב, עמ' 9-15.
- 205 ספרות בלא לשון ולשון בלא ספרות
עם וספר, חוברת חשוון-כסלו.
- 206 מבצע סיני ותוצאותיו
הבקר, ב' בשבט.
- 207 הדת והלשון העבריות - כלום הן מתחרות זו בזו?
עם וספר, חוברת אדר א'.
- 208 הציוני המהפכן (כמלאת 60 שנה לד"ר אבא אחימאיר)
חרות, ז' באדר א'.
- 209 מיום העצמאות לחג העצמאות
חרות, ד' באייר.
- 210 פירוש חדש שהוא ישן (על מאמרו של א. רות, סופר "הארץ" בלונדון, "פירוש חדש למגילות הגנוזות")
הארץ, ח' בתמוז (7.7.1957).
- 211 זאב זבוטינסקי באביב ימיו
חרות, כ"ו בתמוז.
- 212 שליחי עם גדול (לביקורה של המלאכות הצרפתית במדינת ישראל)
חרות, י"ב באב.
- 213 הקונגרס הציוני הראשון בהולתו
חרות, ג' באלול.
- 214 שלילת הגלות וחייב הגולה
הבקר, כ"ט באלול.
- 215 האנוסים של המאה העשרים (על יהודי רוסיה)
חרות, כ"ט באלול.

תשי"ח

- 216 במה הצלחנו ובמה לא הצלחנו?
מאזנים, כרך כ"ט, עמ' 298-302.
קטע ממאמר זה הודפס בעיתון חרות, ט' באייר תשי"ח.
- 217 דעה מוטעית ומסוכנת (על הוויכוח שבין דוד בן-גוריון ובן-ציון כ"ץ על בעיות הציונות)
הבקר, ל' בתשרי.

218 מדוע שנואה עליהם שרה אהרונסון
חרות, י"ג בכסלו.

תש"מ

219 לתפיסת עולמו של ז'בוטינסקי
האומה, י"ח (61-62), ע' 344.

המאמר נתפרסם לראשונה בשנת 1943 כמבוא לכרך ב' של כתבים נבחרים של
ז'בוטינסקי (ראה ביבליוגרפיה שלי שנדפסה בקרית ספר, עיול 64. כאן הוא מובא
בהשמטות).

מפתח אישים

אברמסקי, יעקב דוד 196
אהרונסון, שרה 54, 218
אויסקין, מנחם 16, 52, 53, 76, 133, 157
אורלן, חיים 37
אחד-העם 68
אחימאיר, אבא 102, 208
בוכמיל, יהושע 22
בן-גוריון, דוד 145, 217
בר-כוכבא 1
ברור, אברהם יעקב 60
גינצבורג, אשר – ראה אחד-העם
גלוסקין, זאב 20
גרינברג, אורי צבי 156
גרמאן, שמואל 147
הלפרין, אוריאל – ראה רטוש, יונתן
הפטמן, יוסף 197
הרצל, בנימין זאב 27, 31, 33, 120, 125, 126, 127, 128
ואלירן, חיים אהרן 85
וייצמן, חיים 77, 166

- ז'בוטינסקי, זאב 31, 35, 39, 41, 44, 46, 95, 112, 120, 160, 176, 190, 201, 211, 219
 ז'בוטינסקי, יהונה 184
 זלטופולסקי, הלל 12
 חבקין, מרדכי זאב 123, 124
 חזנוביץ', יוסף 47
 כץ, בן-ציון 148, 217
 כצנלסון, חיים 15, 149
 מאגנס, יהודה ליב 106, 117, 196
 מוהליבר, יוסף 71
 מיליקובסקי-נתניהו, נתן, הרב 80
 נופך, יצחק 169
 נורדאו, מכס (מאיר שמחה) 59
 נתניהו, נתן, הרב – ראה מיליקובסקי-נתניהו, נתן, הרב
 סמבטיון, משה 49
 סמילנסקי, דוד 173
 פאולוס (השליח) 150
 פרכשטין, יהושע העשל 74
 פרסיץ, שושנה 51, 56
 קלוזנר, יוסף 177
 קלוזנר, צפורה 84
 קלינמן, משה 42, 115
 קלצקין, יעקב 119
 קצנלסון, ת.י. 37
 רוזנטל, לילי 61
 רוזנפלד, אלכסנדר 204
 רוקת, יהודה ליב 153
 רות, א. 210
 רוזאל, דוד 199
 רטוש, יונתן 18
 שפירא, צבי הרמן 175

